

מראי מקומות - סוכה

יז:

ואין הסכך פסול פוסל עד ד' טפחים. ותי' (א) דכמו דלא אמרי' דופן עקומה ולבוד כהדדי, ה"נ לענין זה [ולכאו' זה יהי' תלוי אי אמרי' דשיעור ד' טפחים הוא מהלמ"מ או לא (ע) לעיל בזה], דהא מה דלא אמרי' לבוד ודופן עקומה כהדדי, היינו משום דלא אמרי' תרי הלכתא, וצ"ע בזה], (ב) כיון דאיכא סכך פסול ביתר מד' אמות, לא אמרי' בזה דופן עקומה כלל. וכעיי"ז כ' הערוך לנר (בעמוד א', סוד"ה משום), דלא מחלקי' הסכך פסול שנאמר דמקצת הוי דופן ומקצת סכך.

ו. ורב אמר בין מן הצד בין באמצע בד' אמות ע' בחי' הרמב"ן כאן שכ' שראה מח' גאונים כמי ההלכה, אי הל' כלישנא בתרא וכתב באיסורי, דד' אמות אפי' באמצע, או כל"ק, כרב וכשמואל, דד' טפחים בין מן הצד בין באמצע. וכ' הרמב"ן דע"כ הדין הוא כשמואל, שהרי לרב בל"ב, נמצא דלעולם אי"צ לדין דופן עקומה, דיותר מד' אמות אין בו דופן עקומה, ופחות מד' אמות אינו פסול כלל, וכיון דבכל מקום אמרי' הדין דדופן עקומה, לכאו' יוצא דקיי"ל שיש דין דופ"ע, וע"כ דקיי"ל כשמואל. אבל ע' בפני יהושע דכ' דאי מהא לא איריא, די"ל דיש נפק"מ של דופן עקומה באופן שיש ו' או ז' אמות של סכך פסול אצל הדופן, דאי אמרי' דופן עקומה יהני בכה"ג לרב, דעד ד' אמות דופן הוא, ואז מתחיל הסכך פסול, ואינו פוסל עד שיהיה עוד ד' אמות של סכך פסול. ובערוך לנר כ' לחלוק על חידושו של הפנ"י, והק' דא"כ למה אמרי' דאם מסככין בד' אמות סכך פסול הסוכה פסולה, לימא דעד ד' אמות וג' טפחים כשה, דיש דופן עקומה וג' טפחים פחות משהו של סכך פסול, אלא על כרחך דלא מחלקינן סכך פסול דנימא דהוי מקצת דופן ומקצת סכך, וע' מש"כ נפק"מ בדין דופ"ע לרב דס"ל דד' אמות פוסל באמצע.

ז. בשלמא לרב דאמר בין באמצע בין מן הצד, וכו' הק' הפני יהושע, למה הק' דוקא ללשון זה ולשמואל דוקא, הא הי' יכול להק' לל"ק לפי רב ולפי שמואל, ע"ש מש"כ בזה, וע"ע בערוך לנר בזה.

א. אלא לדידכו דאמריתו שיעור משום הפלגה, וכו' פרש"י, דהא ד' דקאמריתו לא תנן להו לענין סכך פסול, ומנא לכו, אע"כ משום דבכל מקום אמרי' ד' טפחים חשובין להיות מקום חשוב לעצמו. וע' בגליוני הש"ס שכ' דמבואר מדברי רש"י דהא דד' טפחים פוסלים בסוכה, אין זה מהלמ"מ, אלא רק סברא בעלמא, ודלא כשי' הלבוש (או"ח תר"ל, א) שחשב הא דד' טפחים בין מיילי דהלמ"מ.

ב. אלא לדידכו דאמריתו שיעור משום הפלגה, מה לי אתפלג בסכך פסול מה לי אתפלג בסכך פסול ואויר ולא מצינו תשובה לזה בגמ', וכ' הריטב"א דע"כ יש כאן תשובה, שהרי באמת קיי"ל כן. וכ' דהתשובה היא דבאמת מה דד' טפחים פוסלים הוא ג"כ משום שיעורא, ולא משום הפלגה, ורק ג' טפחים דאויר הוא משום הפלגה, דד' חשיב שיעור מקום. ועוד, הא אפי' אם שוי בטעמייהו, אבל כיון דלא שוי בשיעורייהו, שוב י"ל דאין מצטרפין.

ג. בסוכה קטנה מי לאו שו שיעורייהו פרש"י, ע"כ א' זה וא' זה פסולה בג' טפחים, דכיון דנפק מתורת לבוד, וכו'. והעיר בהג' מהרש"ם, דמבואר מדברי רש"י דס"ל דגם בדבר ממשי שייך לבוד, ולא רק באויר.

ד. בסוכה קטנה מי לא שו שיעורייהו פרש"י, וכיון דשו שיעורייהו לענין שום סוכה, ליצטרפי (א) בסוכה גדולה. וע' בריטב"א דנתקשה בזה, מה ענין זה אצל זה, הא מה דאלו מצטרפין הוא משום דשו שיעורייהו, ואילו בסוכה גדולה, דלא שו שיעורייהו, דין הוא דלא מצטרפי. וע"ש עוד מה שהק' על קו' אביי, וע"ש מש"כ לפרש.

ה. סכך פסול באמצע פוסל בארבעה, מן הצד פוסל בארבע אמות העיר הרש"ש לעיל (ד), דאי אמרי' דופן עקומה עד ד' אמות, א"כ לימא דהסוכה כשרה אם יש סכך פסול עד ד' אמות וד' טפחים חסר ב' משהויין, דאמר' דופן עקומה עד ד' אמות,